

Yhteisösosiaalityötä kohtaamispaikoilla

- Marianne Kuorelahti
- Sanoja yksinäisyydestä ja kohtaamisesta, 4.3.2020 Veturitallit, Jyväskylä

Sosiaalityö yhteisöissä

- Yhteisöissä tehtävällä sosiaalityöllä on juuret ammatin syntyajoista lähtien ==> ennalta ehkäistä ja vaikuttaa sosiaalisiin ongelmiin asuinympäristöissä
- Käytännöt vaihdelleet eri vuosikymmeninä:
- 70-luvulla yhdyskuntatyö (mm.lähiötyö)
- 80-luvulla yhteisöissä tehtävä työ osaksi yksilö- ja perhekohtaista sosiaalityötä lainsäädäntökirjauksen myötä
- 90-luvulla virisi mm. asukastalo- ja lähiötupatoimintaa, joissa sosiaalityö mukana
- 2000-luvulla yhteisöissä tehtävä työ on hiipunut – tavoitteena puheen tasolla kulkenut mukana

Sanoista käytännön toiminnaksi – yhteisötyö uuteen nousuun

- Yhteisösosiaalityö on nostettu esille sosiaalityön tulevaisuuden tiekartassa, hallitusohjelmassa sekä tulevaisuuden sote- keskusohjelmassa
- Hyviä käytäntöjä näkyväksi, rohkaisu uusiin kokeiluihin
- Yhteisösosiaalityön vaikuttavuuden tutkiminen ja näkyväksi tekeminen => ei vain asiakaskäynnit tai päätökset, joilla tehtyä työtä yleisesti mitataan
- Ulos toimistosta ja asiakkaiden asiantuntemus käyttöön

- **Yhdessä ei olla yksin – TAVOITTEEKSI YHTEISÖLLINEN TOIMINTAKULTTUURI:** yhdessä eri toimijat (eri alojen ammattilaiset, järjestöt...), asiakkaat/asukkaat, opetus, tutkimus, kehittämistyö
- Yhteistyö on luontevaa aloittaa jo olemassa olevien toimijoiden kanssa

Kohtaamispaikkojen mahdollisuudet yhteisösosiaalityölle

Pauliina Huuskonen
Sosiaalityö, JY

Sanoja yksinäisyydestä ja kohtaamisesta -seminaari 4.3.2020

Lähtökohtia jaksolle:

- ▶ Tavoite: selvittää kohtaamispaikan ja sen tarjoaman toimintaympäristön mahdollisuuksia sosiaalityölle, tehdä yhteisöllisen sosiaalityön tarvetta näkyväksi
- ▶ Tehtävä: osallistuva havainnointi alueen asukkaista, työntekijöistä, keskinäisestä vuorovaikutuksesta, ryhmä- ja vertaistoiminnasta, alueen palvelutarpeista...
- ▶ Käynnit: Huhtasuon Kylätoimistolla viikoittain n. 2 kk ajan sekä lisäksi soppatykkiruokailussa ja leipäjonossa (syksy 2019)

Keskeisimpiä havaintoja:

- ▶ Osallisuus ja eri roolit: kohtaamisen eri tasoilla niin työntekijöiden kuin asukkaiden välillä oli havaittavissa tasavertaisuutta ja luontevuutta
- ▶ Ryhmä- ja vertaistoimintaan osallistuminen lisää asukkaiden aktiivisuutta, elämänhallintaa ja vahvistaa sosiaalisia verkostoja
- ▶ Asukkaat rohkaistuvat tekemään päätöksiä, antamaan palautetta ja vaikuttamaan ympärillä tapahtuviin asioihin
- ▶ Keskustelun monipuolisuus: Pintataso (päivän tapahtumat, lähipalvelut ja asuinalue) ja syvälinen taso (ihmissuhteet, rahatilanne, elämän kriisit), toivon merkitys korostuu!

Johtopäätöksiä (1):

- ▶ Ympäristöllä, ilmapiirillä ja vallitsevilla asenteilla, myös puitteilla ja olosuhteilla on suuri merkitys siinä, miten kohtaaminen luonnistuu ja toteutuu
- ▶ Toimintaa ja osallistumista voi tukea ohjauksen, tuen, vertaisryhmien avulla esim. leipäjonossa, mikä lieventää ja poistaa osallistumisen esteitä ja hälventää sosiaalista etäisyyttä ja negatiivisia asenteita
- ▶ Keskeistä kohtaamisissa asiakkaan kuuntelu ja myötäeläminen sekä eriasteinen tuki ja ohjaus, ei niinkään vahva palveluohjauksellinen neuvonta!

Johtopäätöksiä (2):

- ▶ Ympäristön muutos ja toimistoista jalkautuminen lisäävät mahdollisuuksia varhaiseen tukeen ja apuun
- ▶ Toisaalta haasteena on oma toiminta/persoona uudessa ympäristössä sekä toiminnan jatkuvuus ja pysyvyys, etteivät ihmiset menetä luottamusta viranomaisiin
- ▶ Jakson havainnot osoittivat, että ihmisillä on vahva tarve tulla kuulluksi ja kohdatuksi!
- ▶ Miksi käydä Kylätoimistolla? ”Tulee lähdettyä kotoa ulos ja voi jutella toiselle”, asukkaiden vastaus kiteyttää hyvin kohtaamispaikkojen keskeisen tehtävän syrjäytymisen vastaisessa työssä

Kiitos!